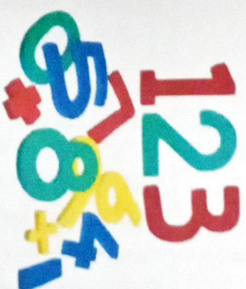

МАТЕМАТИКА

6-класс

Класс: 6-класс	Предмет: математика	
Сабактын темасы:	<p>§11 Кадимки бөлчөктөрдүн үстүнөн амалдар</p> <p>11.1-11.2. Бөлчөктөр менен болгон эсептөөлөрдү бышыктоо</p>	
Сабактын максаты:	Бөлчөктөр менен болгон амалдарды эсептөөнү билишет	
Предметтик компетентүүлүк	ПК-1 ПК-2	Эсептөөчүлүк Аналитика-функционалдык
Мазмундук тилкелер	6.1	Алгебралык туюнтмалар
Кутуллуучу натыйжалар:	6.1.2.2. 5.1.1.1 5.1.1.2	<p>Жөнөкөй бөлчөктөрдү жана рационалдык сандарды колдонуп мисалдарды жана маселелерди ишенимдүү чыгарат.</p> <p>Буруш бөлчөктөрдү аралаш сандарга жана тескеринче аралаш санды буруш бөлчөккө айландыра алат.</p> <p>Ондук бөлчөктөрдү жөнөкөй бөлчөккө айландырат жана жөнөкөй бөлчөктөрдү ондук бөлчөккө айландыра алат.</p>

Өзөктүү түшүнүктөр:

Бөлчөк, буруш бөлчөк, дүрус бөлчөк, ондук бөлчөк

Көрсөткүчтөр:

- Дүрус жана буруш бөлчөктөрдү айырмалай алса;
- Буруш бөлчөктөн аралаш санды ала алса;
- Бөлүмдөрү бирдей болгон бөлчөктөрдүн суммасы менен айырмасын таба алса,
- Жөнөкөй бөлчөктөрдү көбөйтүп жана бөлүүнү аткара алса;
- Аралаш сандар менен амалдарды аткара алса;
- Бөлчөктү кыскартып, кыскартылбас бөлчөккө келтире алса;
- Туюнтманы аткаруу тартибин туура аткара алса;
- Берилген маселени жана теңдемени чыгарып, жообун анализдеп текшере алса;

Бөлчөктөр менен болгон эсептөөлөрдү бышыктоо

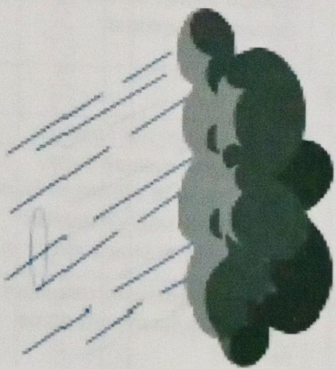

«МЕНИН МААНАЙЫМ»

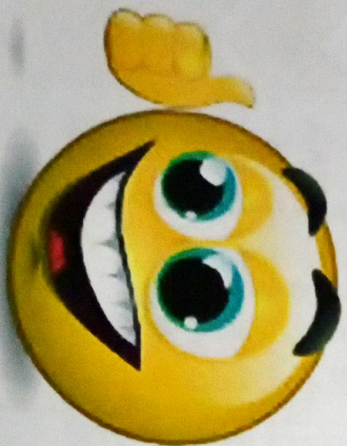
№1

Мен бүгүн
билим алууга
аракеттенем

№2

Мен бүгүн эч
нерсе үйрөнө
албайм

№3

Мен бүгүн
өтө
шайырмын

№4

Бүгүн мага
баары бир

Математикалык диктант

6-М

Тема: «Бөлүмдөрү бирдей бөлчөктөрдү кошуу жана кемитүү»

Д-№14

1 $\frac{5}{7}$ жана $\frac{2}{7}$ бөлчөктөрүнүн суммасын тапкыла

2 Суммасын тапкыла: $1 + \frac{5}{6}$

3 $\frac{15}{21}$ жана $\frac{8}{21}$ бөлчөктөрүнүн айырмасын тапкыла

4 $\frac{5}{12}$ жана $\frac{1}{12}$ бөлчөктөрүнүн суммасын тапкыла

5 $\frac{19}{27}$ жана $\frac{12}{27}$ бөлчөктөрүнүн суммасын тапкыла

6 Амалдарды аткаргыла: $1\frac{1}{9} + 2\frac{4}{9}$

7 Амалдарды аткаргыла: $5\frac{9}{10} - 3\frac{3}{10}$

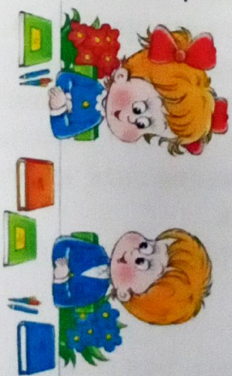
8 Айырмасын тапкыла: $1 - \frac{5}{6}$

6-М

Жообу:

Д.Ж-№14

1.	1
2.	$1\frac{5}{6}$
3.	$1\frac{1}{3}$
4.	$1\frac{1}{2}$
5.	$1\frac{4}{27}$
6.	$3\frac{5}{9}$
7.	$2\frac{3}{5}$
8.	$1\frac{1}{6}$

Кайталлоо (Блүмдүн таажы гүлү)

- Аралаш санды буруш бөлчөккө кантип айландырабыз?
- Сандын бүтүн бөлүгүн бөлүп алуунун эрежесин айткыла.
- Бөлүмдөрү ар түрдүү болгон бөлчөктөрдү жалпы бөлүмгө кантип келтиребиз?
- Бөлчөктү бөлчөккө көбөйтүүнүн эрежесин айткыла
- Бөлчөктү бөлчөккө кантип бөлөбүз?
- Дуррус жана буруш бөлчөктүн айырмасы эмнеде?

Дүрүс бөлчөк

Бүрүш бөлчөк

$$\frac{1}{12}$$

$$\frac{13}{4}$$

$$9\frac{9}{9}$$

$$\frac{51}{52}$$

$$\frac{30}{25}$$

$$5\frac{5}{6}$$

$$\frac{15}{9}$$

$$\frac{11}{18}$$

$$4\frac{4}{4}$$

$$\frac{45}{60}$$

$$2\frac{2}{5}$$

● Тез тап

Дүрүс бөлчөк

а) $\frac{3}{25} + \frac{8}{25} = \frac{11}{25}$

б) $\frac{3}{4} - \frac{1}{5} = \frac{11}{20}$

в) $\frac{11}{20} \cdot \frac{5}{11} = \frac{1}{4}$

э) $\frac{5}{6} : \frac{1}{12} = 10$

Бүрүш бөлчөк

а) $\frac{24}{33} + \frac{5}{33} = \frac{29}{33}$

б) $\frac{1}{3} - \frac{2}{7} = \frac{1}{21}$

в) $\frac{7}{25} \cdot \frac{5}{7} = \frac{1}{5}$

э) $\frac{5}{12} : \frac{1}{24} = 10$

Эцентерилге: $\frac{5}{8} + \frac{3}{2} \cdot \left(4\frac{1}{4} : 17\right) + 3,75 : \frac{5}{6} = 5\frac{1}{2}$

Чыгаруу:

1) $4\frac{1}{4} : 17 = \frac{17}{4} \cdot \frac{1}{17} = \frac{17 \cdot 1}{4 \cdot 17} = \frac{1}{4}$

2) $\frac{3}{2} \cdot \frac{1}{4} = \frac{3 \cdot 1}{2 \cdot 4} = \frac{3}{8}$

3) $\frac{5}{8} + \frac{3}{8} = \frac{5+3}{8} = \frac{8}{8} = 1$

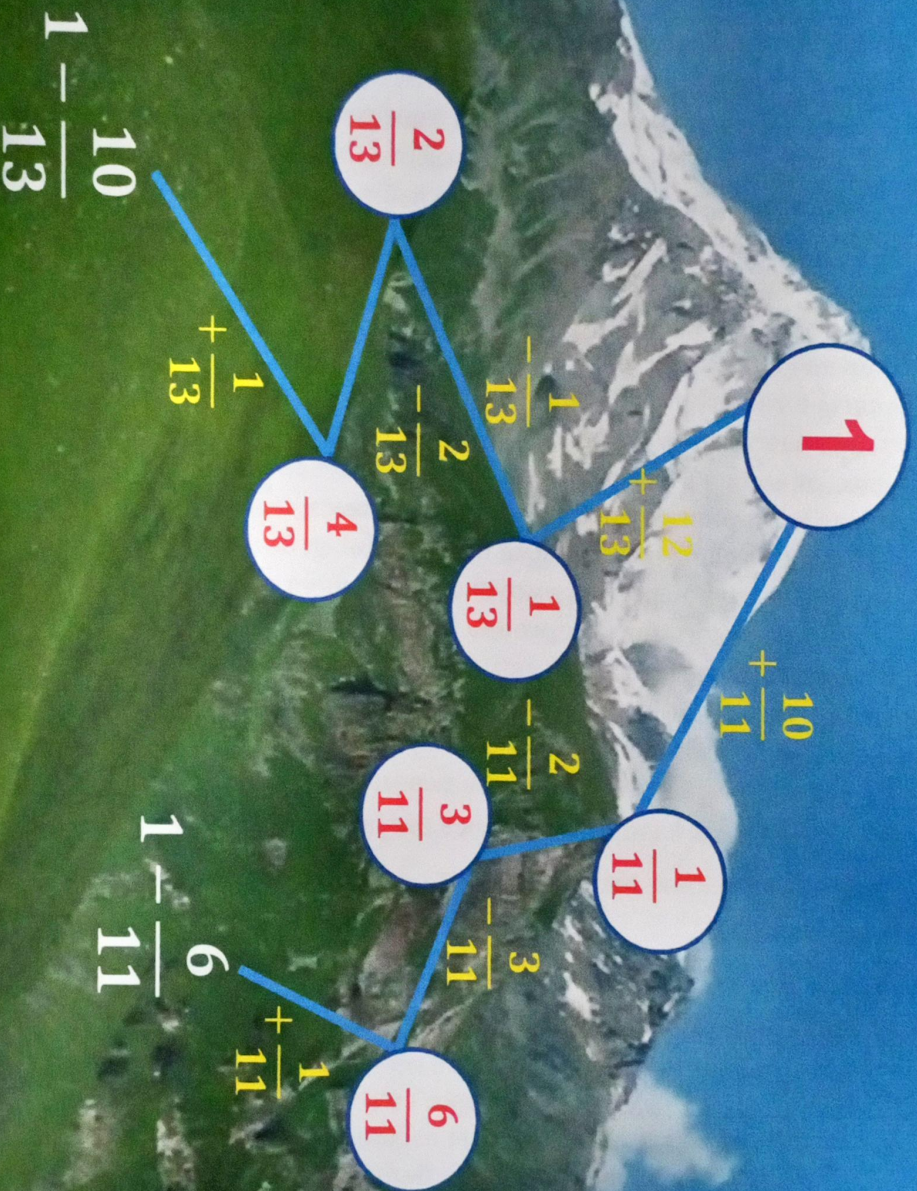
4) $3,75 : \frac{5}{6} = 3\frac{3}{4} \cdot \frac{6}{5} = \frac{15 \cdot 6}{4 \cdot 5} = \frac{9}{2} = 4\frac{1}{2}$

5) $1 + 4\frac{1}{2} = 5\frac{1}{2}$

Жообу:

$5\frac{1}{2}$

● Ким биринчи тоого чыгат?

№306

Эцентериле: $\left(\overset{1}{\frac{14}{15}} + 2 \overset{2}{\frac{1}{2}} + 0,3 \right) \cdot \overset{3}{\frac{8}{7}} \cdot \overset{4}{\frac{3}{4}} + 0,5 = 1 \overset{5}{\frac{17}{30}}$

Чыбаруу:

1) $\frac{14}{15} + 2 \frac{1}{2} = \frac{28}{30} + 2 \frac{15}{30} = 2 \frac{43}{30} = 3 \frac{13}{30}$

2) $3 \frac{13}{30} + 0,3 = 3 \frac{13}{30} + \frac{3}{10} = 3 \frac{13}{30} + \frac{9}{30} = 3 \frac{22}{30} = 3 \frac{11}{15}$

3) $3 \frac{11}{15} \cdot \frac{8}{7} = \frac{56 \cdot 8}{15 \cdot 7} = \frac{64}{15}$

4) $\frac{64}{15} \cdot \frac{3}{4} = \frac{64 \cdot 3}{15 \cdot 4} = \frac{16}{15} = 1 \frac{1}{15}$

5) $1 \frac{1}{15} + 0,5 = 1 \frac{1}{15} + \frac{1}{2} = 1 \frac{2}{30} + \frac{15}{30} = 1 \frac{17}{30}$

Жообу: $1 \frac{17}{30}$

ЖЫЙЫНТЫКТОО

- Математикалык диктант
- Кайталоо (Блумдун таажы гүлү)
- Тез тап
- Эсепте
- Ким биринчи тоого чыгат?
- Ойлонгула, тапкыла
- Эстафета оюну

№306

Эцентерилге: $\left(0,5 + \frac{1}{8} - \frac{1}{6}\right) \left(6,4 : 26 \frac{2}{3}\right) + 0,125 = 0,235$

Чыгаруу:

1) $0,5 + \frac{1}{8} = \frac{1}{2} + \frac{1}{8} = \frac{4}{8} + \frac{1}{8} = \frac{5}{8}$

2) $\frac{5}{8} - \frac{1}{6} = \frac{15}{24} - \frac{4}{24} = \frac{11}{24}$

3) $6,4 : 26 \frac{2}{3} = 6 \frac{2}{5} : 26 \frac{2}{3} = \frac{2}{5} : \frac{2}{3} = \frac{32}{5} \cdot \frac{3}{80} = \frac{32 \cdot 3}{5 \cdot 80} = \frac{6}{25}$

4) $\frac{11}{24} \cdot \frac{6}{25} = \frac{11 \cdot 6}{24 \cdot 25} = \frac{11}{100} = 0,11$

5) $0,11 + 0,125 = 0,235$

Жообу: 0,235

Апрель айында – 30 күн болсо,

$$\frac{12}{30} = \frac{2}{5}$$

12 күн.

$\frac{2}{5}$

Апрель айында 12 күн ачык болгон. Ачык күндөр апрель айынын канча бөлүгүн түзөт?

Жообу: Ачык күндөр $\frac{2}{5}$ бөлүгүн түзөт.

Эстафета оюну

$$11\frac{1}{2}$$

$$\frac{1}{2}$$

$$\frac{1}{2}$$

$$1\frac{11}{14}$$

$$2\frac{5}{12}$$

$$11$$

$$11$$

$$\frac{11}{21}$$

$$\frac{11}{24}$$

$$\left(\frac{2}{7} + \frac{1}{21}\right)^2 \cdot 21 + \left(5\frac{2}{7} - 3\frac{1}{2}\right)^4 : 3\frac{4}{7}$$

$$\left(\frac{2}{8} + \frac{1}{24}\right)^2 \cdot 24 + \left(7\frac{1}{6} - 4\frac{3}{4}\right)^4 : 8\frac{1}{6}$$

● Ойлонгула, тапкыла

4 $\frac{1}{1994}$

Герб

5 $\frac{4}{1992}$

Туу

Ак мөңгүлүү аска зоолор, талаалар,
Элибиздин жаны менен барабар.
Сансыз кылым Ала-Тоосун мекендеп,
Сактап келди биздин ата-бабалар.

4 $\frac{1}{1994}$

Гимн

Кайырма:
Алгалай бер, кыргыз эл,
Азаттыктын жолунда.
Өркүндөй бер, өсө бер,
Өз тагдырың колунда.

№1

Сабақта бардыгы
түшүнүктүү

№2

Мен үчүн тажатма
сабак болду

№3

Сабақта көп нерселер
түшүнүксүз калды

№4

Сабақта кызыктуу мен
билбеген нерселерди
үйрөндүм